

"VINCENT" d.o.o. za reviziju Tuzla
Aleja Alije Izetbegovića 34, 75000 Tuzla
PJ Stupine B-2/D
75000 Tuzla, Bosna i Hercegovina
E-Mail: info@vincent.ba
www.vincent.ba

T: +387 35 363 060
F: +387 35 363 061
T/F: +387 35 270 755
M: +387 61 739 412
M: +387 61 895 231
M: +387 61 898 271
M: +387 62 344 277

Žiro račun: 1544002000015853
INTESA SANPAOLO BANKA
Identifikacioni broj 4209015780003
Identifikacioni broj kod UIO 209015780003
Porezni broj 03010872
Općinski sud u Tuzli MBS: 1-10923

129-06-2023

FINANSIJSKO/FINANCIJSKO
INFORMATIČKA AGENCIJA
POSLOVNA JEDINICA TUZLA

RUDARSKI INSTITUT D.D. TUZLA

Finansijski izvještaji za godinu koja je završila
31. decembra 2022.
i Izvještaj nezavisnog revizora

Tuzla, april 2023. godine

SADRŽAJ

Stranica

Odgovornost za finansijske izvještaje

2

Izvještaj nezavisnog revizora

3

Finansijski izvještaji

Izvještaj o ukupnom rezultatu

6

Izvještaj o finansijskom položaju

7

Izvještaj o novčanom toku

8

Izvještaj o promjenama na kapitalu

9

Napomene uz finansijske izvještaje

10 - 42

vincent

ODGOVORNOST ZA FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Uprava je odgovorna da osigura da su finansijski izvještaji Rudarski institut d.d. Tuzla (u daljem tekstu Društvo), pripremljeni za 2022. godinu, u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS), Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) i Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, a pružaju istinit i fer pregled stanja u Društvu, kao i njegove rezultate poslovanja za navedenu godinu.

Nakon provedbe odgovarajućeg istraživanja, Uprava opravdano očekuje da će Društvo u dogledno vrijeme raspolagati odgovarajućim resursima, te stoga i dalje usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri sastavljanju finansijskih izvještaja.

Odgovornosti Uprave pri izradi finansijskih izvještaja obuhvataju slijedeće:

- odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika
- davanje opravdanih i razboritih prosudbi i procjena
- postupanje u skladu s važećim računovodstvenim standardima, uz objavu i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u finansijskim izvještajima i
- sastavljanje finansijskih izvještaja pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, osim ako pretpostavka da će Društvo nastaviti poslovanje nije primjerena.

Uprava je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija, koje u svakom trenutku s opravdanom tačnošću prikazuju finansijski položaj Društva. Pored toga, Uprava je odgovorna za čuvanje imovine Društva, te za poduzimanje opravdanih koraka za sprječavanje i otkrivanje prevare i drugih nepravilnosti.

Finansijski izvještaji su odobreni i potpisani od strane Uprave.

Za Ime Uprave

Dr. sc. Eldar Pirić dipl.ing.maš.
Rudarski Institut d.d. Tuzla
Rudarska 72
75 000 Tuzla
Bosna i Hercegovina
Tuzla, 21. april 2023. godine

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Dioničarima Rudarski institut d.d. Tuzla

Mišljenje s rezervom

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Rudarski institut d.d. Tuzla, (u daljem tekstu Društvo), koji se sastoje od izvještaja o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2022. godine, izvještaja o ukupnom rezultatu, izvještaja o promjenama na kapitalu i izvještaja o novčanom toku za godinu završenu na taj dan, te sažetog prikaza značajnih računovodstvenih politika i napomena uz finansijske izvještaje.

Prema našem mišljenju, osim za učinke pitanja opisanog u paragrafu *Osnova za mišljenje s rezervom*, priloženi finansijski izvještaji fer prezentiraju u svim značajnim odrednicama finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2022. godine i njegovu finansijsku uspješnost, te njegove novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI-ima).

Osnova za mišljenje s rezervom

Kako je navedeno u Napomeni 26 uz finansijske izvještaje, Društvo je unutar potraživanja od kupaca na dan 31. decembra 2022. godine iskazalo i potraživanja koja su starija više od 365 dana. Uprava je napravila općenitu analizu ovih potraživanja na datum bilansa, kako bi utvrdila da li je potrebno priznati ispravak vrijednosti navedenih potraživanja, te smatrala da nije potrebno priznati gubitak od umanjenja. Međutim, na temelju provedenih revizijskih postupaka, utvrdili smo da za potraživanja starija više od 365 dana, u iznosu 217.402 KM, postoje naznake da nisu u potpunosti nadoknativa. S obzirom da se naplata ovih potraživanja smatra neizvjesnom, vjerujemo da je za ista trebalo napraviti ispravku vrijednosti do njihovog procijenjenog iznosa naplativosti.

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju nezavisnog revizora u paragrafu *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*. Nezavisni smo od Društva u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe (IESBA Kodeks) i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna pitanja

Osim pitanja opisanog u paragrafu *Osnova za mišljenje s rezervom*, odredili smo da nema drugih ključnih revizorskih pitanja za objaviti u našem izvještaju.

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za objavu ostalih informacija, koje obuhvataju Izvještaj Uprave. Ostale informacije ne uključuju finansijske izvještaje, te se naše mišljenje stoga ne odnosi na njih niti obuhvata bilo kakvo izražavanje uvjerenja u pogledu ostalih informacija.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (NASTAVAK)

Dioničarima Rudarski institut d.d. Tuzla

Ostale informacije (nastavak)

U pogledu naše revizije finansijskih izvještaja, naša je obaveza pročitati ostale informacije, i razmotriti da li su ostale informacije značajno nekonzistentne sa finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim tokom revizije, odnosno da li su podložne pogrešnim prikazivanjima.

Ukoliko, na bazi provedenih procedura zaključimo da postoje značajane pogrešne objave u ostalim informacija, dužni smo da izvijestimo o tim činjenicama. U ovom pogledu nemamo nikakve značajne činjenice koje smatramo prigodnim za objavu.

Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za nadzor

Uprava je odgovorna za sastavljanje finansijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu s MSFI-ima, i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovilo Društvo.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (NASTAVAK)

Dioničarima Rudarski institut d.d. Tuzla

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja (nastavak)

- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s vremenski neograničenim poslovanjem.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koje se može razumno smatrati da utiču na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima zaduženim za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem revizorskom izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem izvještaju jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog priopćavanja.

Angažirani partner u reviziji odgovoran za ovaj revizorski izvještaj je Imamović Sabaheta.

Tuzla, 21. april 2023. godine

„Vincent“ d.o.o. za reviziju Tuzla

direktor

Imamović Mehmed, dipl.ecc.

ovlaštenu revizor

Imamović Sabaheta, dipl.ecc.
Broj licence: 3030056109

RUDARSKI INSTITUT D.D. TUZLA
IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU
 za period 01.01.- 31.12.2022. i period 01.01. – 31.12.2021. godine

(svi iznosi su u KM ukoliko nije drugo naznačeno)

IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU ZA PERIOD

	Napomena	2022.	2021.
Prihod od prodaje	6	1.598.171	1.196.272
Neto dobiti od otuđenja nekretna, postrojenja i opreme	7	927	4.990
Finansijski prihodi	8	43.192	110.846
Ostali prihodi i dobiti	9	327.939	354.380
Ukupni prihodi		1.970.229	1.666.488
Troškovi materijala i energije	10	(126.741)	(122.941)
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	11	(1.766.212)	(1.766.075)
Amortizacija	12	(97.419)	(92.043)
Troškovi primljenih usluga	13	(291.504)	(211.034)
Ostali poslovni rashodi i troškovi	14	(69.233)	(72.280)
<i>Poslovni rashodi</i>		<i>(2.351.109)</i>	<i>(2.264.373)</i>
Gubici od finansijske imovine	15	(19.855)	(33.361)
Finansijski rashodi	16	(207)	(1.669)
Ostali rashodi i gubici	17	(88.029)	(6.675)
Ukupni rashodi		(2.459.200)	(2.306.078)
Dobit (gubitak) prije oporezivanja		(488.971)	(639.590)
Tekući porezni rashod godine	18	-	-
Odgođeni porez na dobit	19	(8.305)	(8.305)
Dobit (gubitak) nakon oporezivanja		(497.276)	(647.895)
Stavke koje se mogu reklasificirati u dobit ili gubitak		-	-
Stavke koje se ne mogu reklasificirati u dobit ili gubitak		-	-
Ostala sveobuhvatna dobit		-	-
UKUPNA SVEOBUHVAATNA DOBIT (GUBITAK) GODINE	20	(497.276)	(647.895)

Bilješke na stranicama od 10 do 42 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

RUDARSKI INSTITUT D.D. TUZLA
IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU
na dan 31.12.2022. i na dan 31.12.2021. godine

(svi iznosi su u KM ukoliko nije drugo naznačeno)

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU

	Napomena	31. decembra 2022.	31. decembra 2021.
IMOVINA			
Dugoročna imovina			
Nekretnine, postrojenja i oprema	21	5.679.767	5.649.262
Ulaganja u investicijske nekretnine	22	138.215	155.052
Nematerijalna imovina	23	7.374	10.562
		<u>5.825.356</u>	<u>5.814.876</u>
Kratkoročna imovina			
Zalihe	24	3.489	-
Ugovorna imovina	25	56.901	109.774
Potraživanja od kupaca	26	669.614	1.043.125
Ostala finansijska imovina	27	16.667	16.667
Novac i novčani ekvivalenti	28	177.842	238.602
Akontacije poreza na dobit	29	-	2.384
Ostala imovina i potraživanja	29	22.854	17.706
		<u>947.367</u>	<u>1.428.258</u>
UKUPNO IMOVINA		6.772.723	7.243.134
Vanbilasna evidencija	35	834.597	110.459
UKUPNO IMOVINA I VANBILANSNA EVIDENCIJA		7.607.320	7.353.593
KAPITAL I OBAVEZE			
Kapital			
Dionički kapital		2.761.600	2.761.600
Rezerve		565.884	565.884
Revalorizacione rezerve		4.209.282	4.209.282
Akumulirana dobit		-	31.649
Akumulirani gubitak		(616.246)	-
Gubitak izvještajne godine		(497.276)	(647.895)
	30	<u>6.423.244</u>	<u>6.920.520</u>
Dugoročne obaveze			
Odgođene porezne obaveze	31	24.914	16.609
		<u>24.914</u>	<u>16.609</u>
Tekuće obaveze			
Obaveze prema dobavljačima	32	98.992	78.412
Ugovorne obaveze	33	-	4.900
Ostale obaveze	34	225.573	222.693
		<u>324.565</u>	<u>306.005</u>
UKUPAN KAPITAL I OBAVEZE		6.772.723	7.243.134
Vanbilasna evidencija	35	834.597	110.459
UKUPNO KAPITAL, OBAVEZE I VANBILANSNA EVIDENCIJA		7.607.320	7.353.593

Bilješke na stranicama od 10 do 42 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

RUDARSKI INSTITUT D.D. TUZLA
IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU
na dan 31.12.2022. i 31.12.2021. godine

(svi iznosi su u KM ukoliko nije drugo naznačeno)

IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU

	2022.	2021.
Novčani tok iz poslovnih aktivnosti		
Neto dobit (gubitak) za godinu	(497.276)	(647.895)
<i>Usklađenja za:</i>		
Amortizacija	97.419	88.827
(Dobit) / gubitak od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme	(927)	(4.990)
<i>Operativni novčani tok prije promjena u obrtnom kapitalu</i>	<i>(400.784)</i>	<i>(564.058)</i>
(Povećanje) / smanjenje zaliha	(3.489)	-
(Povećanje) / smanjenje potraživanja od kupaca	373.511	721.369
(Povećanje) / smanjenje ostale imovine	(2.764)	147.288
(Povećanje) / smanjenje ugovorne imovine	52.873	44.991
Povećanje / (smanjenje) obaveza prema dobavljačima	20.710	(36.715)
Povećanje / (smanjenje) ostalih obaveza	11.055	(91.167)
Povećanje / (smanjenje) ugovornih obaveza	(4.900)	3.350
Neto novac ostvaren iz / (korišten u) operativnim aktivnostima	46.212	225.058
Novčani tok iz ulagačkih aktivnosti		
Novčani izdaci za nabavku nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine	(108.473)	-
Prilivi po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	1.501	-
Neto novac korišten u ulagačkim aktivnostima	(106.972)	-
Novčani tok iz finansijskih aktivnosti		
Isplaćene dividende	-	-
Neto novac korišten u finansijskim aktivnostima	-	-
Neto povećanje / (smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata	(60.760)	225.058
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine	28 238.602	13.544
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	28 177.842	238.602

Bilješke na stranicama od 10 do 42 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

RUDARSKI INSTITUT D.D. TUZLA
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
 za godinu koja je završila na dan 31. decembra 2022. godine

(svi iznosi su u KM ukoliko nije drugo naznačeno)

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

	Upisani kapital	Rezerve	Revalorizacione rezerve	Akumulirana dobit (gubitak)	Neto dobit / (gubitak) za godinu	Ukupno
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	2.761.600	565.884	4.209.282	31.649	(647.895)	6.920.520
Prenos	-	-	-	(647.895)	647.895	-
Uplate vlasnika	-	-	-	-	-	-
Tekuća dobit (gubitak)	-	-	-	-	(497.276)	(497.276)
Isplata vlasnicima	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	2.761.600	565.884	4.209.282	(616.246)	(497.276)	6.423.244

Bilješke na stranicama od 10 do 42 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Finansijski izvještaji na stranicama 6 do 9 odobreni su od Uprave Društva 27. februara 2023. godine

 Dr. Eldar Pirić dipl.ing.maš.

vincent

RUDARSKI INSTITUT D.D. TUZLA
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. decembra

(svi iznosi su u KM ukoliko nije drugo naznačeno)

1. Opšti podaci

Rješenjem Kantonalnog suda u Tuzli, broj U/I – 40/02 od 27. novembra 2002. godine, izvršen je upis Dioničkog društva Rudarski institut Tuzla, skraćeni naziv Rudarski institut d.d. Tuzla, (u daljem tekstu Društvo). Nakon navedenog Rješenja, kojim je izvršen upis privatizacije, promjena oblika organizovanja i usklađivanje statusa sa Zakonom o privrednim društvima, najznačajnije promjene u sudskom registru su:

- Rješenjem Kantonalnog suda u Tuzli, broj U/I-402/05 od 19. aprila 2005. godine, izvršen je upis osnivanja Poslovne jedinice u Sarajevu;
- Rješenjem Općinskog suda u Tuzli, broj 032-0-Reg-15-000480 od 01. aprila 2015. godine, izvršen je upis osnivanja Poslovne jedinice u Bijeljini;
- Rješenjem Općinskog suda u Tuzli, broj 032-0-Reg-17-002126 od 21. novembra 2017. godine, izvršen je upis dopune djelatnosti u unutrašnjem poslovanju Društva.

Sjedište Društva je u Tuzli, na adresi: Rudarska 72, Bosna i Hercegovina. Matični registarski broj Društva je 1 – 2305.

Osnovni kapital Društva iznosi 2.761.600 KM, i isti čini 27.616 običnih dionica nominalne vrijednosti 100 KM po jednoj dionici. Ukupan broj dioničara je 159. Dioničari sa najvećim učešćem u kapitalu Društva su:

• Pirić Eldar	19,4344 %
• Okanović Amira	14,2707 %
• ZIF „BIG – Investiciona grupa“ d.d. Sarajevo	10,2223 %
• Okanović Hasan	7,6296 %
• ZIF „Bonus“ d.d. Sarajevo	6,4057 %
• Pirić Lejla	5,5258 %
• Ibrišimović Husein	1,0936 %

Društvo je registrovano u Poreznoj upravi FBiH pod identifikacijskim brojem 4209372380005, a u Upravi za indirektno oporezivanje BiH pod brojem 209372380005. Osnovna šifra djelatnosti Društva, prema KD BiH 2010, je 72.19 – Ostalo istraživanje i eksperimentalni razvoj u prirodnim, tehničkim i tehnološkim naukama. U svom sastavu Društvo ima dvije poslovne jedinice, i to u Sarajevu i Bijeljini.

Nadzorni odbor

Članovi Nadzornog odbora su:

- Mr.sci. Amira Okanović, dipl.inž.maš. – predsjednik
- Mr.sci. Sabina Alić, dipl.ecc. – član
- Prim.dr. Alma Nadarević – član

Uprava

Upravu Društva čini direktor. Direktor Društva je Dr.sci. Eldar Pirić, dipl.inž.maš.

Odbor za reviziju

Članovi Odbora za reviziju su:

- Prof.dr. Milenko Dostić, dipl.ecc. – predsjednik
- Prof.dr. Izet Ibreljić, dipl.ecc. – član
- Esad Omerović, dipl.ecc – član

Na dan 31. decembra 2022. godine Društvo je imalo 52 radnika, (2021.: 56 radnika).

2. Usvajanje novih i izmijenjenih standarda

2.1 Novi i dopunjeni standardi MSFI koji su na snazi za tekuću godinu

Društvo je u tekućoj godini primijenilo niz izmjena i dopuna MSFI-jeva izdatih od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) koji su obavezni za godišnje periode koji počinju 01. januara 2022. godine ili nakon tog datuma. Usvajanje ovih izmjena i dopuna nije imalo uticaj na objave niti je bilo efekata na finansijske izvještaje. Priroda i uticaj novih usvojenih standarda i izmjena i dopuna su opisani ispod:

Izmjene i dopune MSFI 3, Poslovne kombinacije

Društvo je prvi put u tekućoj godini usvojilo izmjene i dopune MSFI 3 Poslovne kombinacije. Izmjenama i dopunama se ažurira MSFI 3, Poslovne kombinacije tako da se referira na Konceptualni okvir za 2018. godinu umjesto na okvir iz 1989. godine. Također, MSFI 3 zahtjeva da, za obaveze u okviru MRS 37, Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina stjecatelj primjenjuje MRS 37 kako bi utvrdio postoji li na datum sticanja sadašnja obaveza kao rezultat prošlih događaja. Za pristojbe koje spadaju u okvir IFRIC 21 Pristojbe, stjecatelj primjenjuje IFRIC 21 kako bi utvrdio da li se do datuma sticanja dogodio događaj koji dovodi do obaveze plaćanja pristojbi.

Izmjene i dopune MRS 16, Nekretnine, postrojenja i oprema- Prihodi prije namjeravane upotrebe

Društvo je prvi put u tekućoj godini usvojilo izmjene i dopune MRS 16, Nekretnine, postrojenja i oprema. Izmjene i dopune zabranjuju odbijanje od troškova pojedinog dijela nekretnina, postrojenja i opreme bilo koji prihod od prodaje proizvoda proizvedenih prije nego što je ta imovina bila dostupna za upotrebu, odnosno dok se sredstvo ne dovede na mjesto i stanje za namjeravanu upotrebu. U skladu s tim, Društvo takav prihod od prodaje i povezane troškove priznaje u računu dobiti i gubitka. Društvo mjeri trošak tih stavki u skladu s MRS-om 2, Zalihe. Izmjene i dopune pojašnjavaju značenje "testiranja da li sredstvo funkcioniše ispravno". MRS 16 to sada specificira kao procjenu da li su tehničke i fizičke performanse sredstva takve da se može koristiti u proizvodnji ili isporuci dobara ili usluga, za iznajmljivanje drugima ili u administrativne svrhe. Ukoliko nisu prikazani odvojeno u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, u finansijskim izvještajima se trebaju objaviti iznosi prihoda i troškova uključenih u dobitak ili gubitak koji se odnose na proizvedene stavke koje nisu rezultat uobičajenih aktivnosti Društva i čije stavke u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti uključuju takve prihode i rashode. Izmjene i dopune primjenjuju se retrospektivno, ali samo na stavke nekretnina, postrojenja i opreme koje se dovedu na mjesto i stanje neophodno za namjeravanu upotrebu ili nakon početka najranijeg perioda prezentiranog u finansijskim izvještajima u kojima Društvo prvi put primjenjuje izmjene i dopune.

Izmjene i dopune MRS 37 Štetni ugovori- Troškovi ispunjenja ugovora

Društvo je prvi put u tekućoj godini usvojilo izmjene i dopune MRS-a 37, Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina. Izmjenama i dopunama se precizira da „troškovi ispunjenja“ ugovora uključuju „troškove koji se direktno odnose na ugovor“. Troškovi koji se direktno odnose na ugovor sastoje se i od dodatnih troškova ispunjavanja tog ugovora (npr. troškovi direktnog rada i materijala) i od raspodjele ostalih troškova koji se direktno odnose na ispunjavanje ugovora (npr. raspodjela troškova amortizacije za stavku nekretnina, postrojenja i opreme koja se koristi u ispunjavanju ugovora).

Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI-a za period 2018.-2020.

Društvo je prvi put u tekućoj godini usvojio izmjene i dopune uključene u ciklus Godišnjih poboljšanja MSFI-ja za period 2018.-2020. Godišnja poboljšanja uključuju izmjene i dopune sljedeća četiri standarda:

2. Usvajanje novih i izmijenjenih standarda (nastavak)

2.1 Novi i dopunjeni standardi MSFI koji su na snazi za tekuću godinu (nastavak)

MSFI 1, Prva primjena Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja

Izmjene i dopune olakšavaju ovisnom subjektu koji prvi put primjenjuje MSFI-jeve kasnije nego matično društvo zahtjeve vezane za kumulativne razlike iz preračunavanja stranih valuta. Kao rezultat izmjene, ako ovisni subjekt koji koristi izuzeće MSFI-a 1: D16 (a) može odabrati da mjeri kumulativne razlike iz preračunavanja stranih valuta za sva poslovanja u inostranstvu po knjigovodstvenoj vrijednosti koja bi bila uključena u konsolidirane finansijske izvještaje matičnog društva, na datum s kojim je matica prešla na MSFI-jeve, ako nisu napravljena nikakva usklađenja za postupke konsolidacije i za učinke poslovnog spajanja u kojem matično društvo stječe ovisni subjekt. Sličan izbor imaju i pridruženi subjekti odnosno subjekti iz zajedničkog poduhvata koji koriste izuzeće MSFI-a 1: D16 (a).

MSFI 9, Finansijski instrumenti

Izmjene i dopune pojašnjavaju da u primjeni testa „10 procenata” za procjenu hoće li prestati priznavati finansijsku obavezu, Društvo uvrštava samo naknade koje su plaćene ili primljene između povjerioca i dužnika, uključujući naknade koje je povjerioci platio, odnosno primio u ime dužnika ili obrnuto.

MSFI 16, Najmovi

Izmjenama i dopunama se uklanja ilustracija nadoknade zakupa.

MRS 41, Poljoprivreda

Izmjenama i dopunama se uklanja zahtjev iz MRS-a 41 za Društva, da isključe novčane tokove za oporezivanje prilikom mjerenja fer vrijednosti. Ovime se usklađuje mjerenje fer vrijednosti u MRS 41 sa zahtjevima MSFI 13 Mjerenje fer vrijednosti, kako bi se koristili interno konzistentni novčani tokovi i diskontne stope, te omogućava da se utvrdi da li će koristiti gotovinske tokove i diskontne stope prije oporezivanja ili nakon oporezivanja, za odgovarajuće mjerenje fer vrijednosti.

Usvajanje ovih izmjena i dopuna postojećih standarda i tumačenja nije dovelo do bilo kakvih promjena u računovodstvenim politikama Društva i nije bilo efekata na finansijske izvještaje Društva za godinu koja je završila na dan 31. decembra 2022. godine kao rezultat primjene novih standarda i tumačenja.

2.2. Novi i revidirani MSFI u postupku izdavanja koji još nisu stupili na snagu

Standardi i tumačenja u postupku izdavanja koji još nisu stupili na snagu do datuma izdavanja finansijskih izvještaja Društva su objavljeni u nastavku. Društvo namjerava usvojiti ove standarde kada stupe na snagu, ukoliko su primjenjivi.

MSFI 17, Ugovori o osiguranju

MSFI 17 utvrđuje principe za priznavanje, mjerenje, prezentaciju i objavljivanje ugovora o osiguranju i zamjenjuje MSFI 4 Ugovori o osiguranju. MSFI 17 daje opći model koji je modifikovan za ugovore o osiguranju sa karakteristikama direktnog učešća, opisan kao pristup varijabilne naknade. Opći model je pojednostavljen ako su ispunjeni određeni kriteriji mjerenjem obaveza za preostalo pokriće primjenom pristupa raspodjele premije. Opći model koristi trenutne pretpostavke za procjenu iznosa, vremena i neizvjesnosti budućih novčanih tokova i eksplicitno mjeri troškove te neizvjesnosti. Uzima u obzir tržišne kamatne stope i uticaj opcija i garancija osiguranika.

2. Usvajanje novih i izmijenjenih standarda (nastavak)

2.2. Novi i revidirani MSFI u postupku izdavanja koji još nisu stupili na snagu (nastavak)

MSFI 17, Ugovori o osiguranju (nastavak)

U junu 2020. godine Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde je objavio izmjene i dopune MSFI 17 kako bi se pobrinuo za izazove u implementaciji koji su identificirani nakon objavljivanja MSFI 17. Izmjene i dopune odgađaju datum inicijalne primjene MSFI 17 (koji uključuje izmjene i dopune) na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 01. januara 2023. godine. Istovremeno, Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde je izdao produženje privremenog izuzeća od primjene MSFI 9 (Izmjene MSFI 4) kojim se produžava fiksni datum isteka privremenog izuzeća od primjene MSFI 9 u MSFI 4 na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara. 2023. godine.

U decembru 2021. godine, IASB je izdao Inicijalnu primjenu MSFI 17 i MSFI 9- Komparativni podaci (izmjene i dopune MSFI-ja 17) koji se odnose na implementaciju izazova identificiranih nakon objavljivanja MSFI 17. Izmjene i dopune se bave izmjenama u prezentaciji komparativnih podataka. MSFI 17 se primjenjuje retroaktivno osim ako je to praktično neizvodivo, u tom slučaju se primjenjuje prilagođeni retroaktivni pristup ili pristup fer vrijednosti. Za potrebe prijelaznih zahtjeva datum prve primjene je početak onog godišnjeg obračunskog perioda u kom Društvo po prvi put primjuje MSFI 17, a datum prelaska na MSFI 17 je početak godišnjeg obračunskog perioda neposredno prije dana prve primjene ovog standarda.

Izmjene i dopune MSFI 10, Konsolidirani finansijski izvještaji i MRS 28, Ulaganja u pridružene subjekte i zajedničke poduhvate-Prodaja ili Doprinos imovine između investitora i njegovog suradnika ili Zajednički poduhvat

Izmjene MSFI 10 i MRS 28 bave se situacijama u kojima postoji prodaja ili doprinos imovine između investitora i njegovog saradnika ili zajednički poduhvat. Konkretno, izmjene i dopune navode da se dobiti ili gubici koji proizilaze iz gubitka kontrole nad podružnicom koja ne sadrži poslovanje u transakciji sa pridruženim društvom ili zajedničkim poduhvatom koji se obračunava metodom udjela, priznaju u dobiti matice ili gubitak samo do iznosa nepovezanih interesa investitora u tom pridruženom društvu ili zajedničkom poduhvatu. Slično tome, dobiti i gubici koji proizilaze iz ponovnog mjerenja ulaganja zadržanih u bilo kojem bivšem zavisnom preduzeću (koje je postalo pridruženo društvo ili zajednički poduhvat koji se obračunava primjenom metode udjela) na fer vrijednost se priznaju u dobiti ili gubitku bivšeg matičnog društva samo na stepen nepovezanih interesa investitora u novom pridruženom društvu ili zajedničkom poduhvatu. Datum stupanja na snagu izmjena i dopuna još nije određen od strane Odbora za Međunarodne računovodstvene standarde. Međutim, ranija primjena izmjena i dopuna je dopuštena.

Izmjene i dopune MRS 1, Prezentacija finansijskih izvještaja- Klasifikacija obaveza (dugoročne i kratkoročne)

Izmjene i dopune MRS 1, objavljene u januaru 2020. godine, imaju uticaj samo na prezentaciju obaveza kao tekućih ili dugoročnih u izvještaju o finansijskom položaju, a ne na iznos ili vrijeme priznavanja bilo koje imovine, obaveze, prihoda ili rashoda ili informacija objavljenih o tim stavkama. Izmjene i dopune pojašnjavaju da se klasifikacija obaveza kao tekućih ili dugoročnih temelji na pravima koja postoje na kraju izvještajnog perioda, precizira se da na klasifikaciju ne utiču očekivanja o tome hoće li Društvo ostvariti svoje pravo na odgodu podmirenja obaveze, objašnjavaju da postoje prava ako se poštuju sporazumi na kraju izvještajnog perioda i uvode definiciju „podmirenja“ kako bi bilo jasno da se podmirenje odnosi na prijenos gotovine, vlasničkih instrumenata, druge imovine ili usluge. Izmjene i dopune primjenjuju se retrospektivno za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, uz dopuštenu raniju primjenu.

2. Usvajanje novih i izmijenjenih standarda (nastavak)

2.2. Novi i revidirani MSFI u postupku izdavanja koji još nisu stupili na snagu (nastavak)

Izmjene i dopune MRS-1, Presentacija finansijskih izvještaja

Izmjene i dopune mijenjaju zahtjeve MRS-a 1 u pogledu objavljivanja računovodstvenih politika. Izmjene i dopune MRS-a 1 mijenjaju korištene pojmove, tj. umjesto “značajne računovodstvene politike” će se koristiti pojam “značajne informacije o računovodstvenoj politici”.

Informacije o računovodstvenoj politici su značajne ako se, kad se razmatraju zajedno s drugim informacijama uključenim u finansijske izvještaje Društva, može razumno očekivati da će uticati na odluke koje primarni korisnici finansijskih izvještaja opće namjene donose na temelju tih finansijskih izvještaja. Također, izmijenjene su tačke MRS-a 1 koje propisuju da informacije o računovodstvenoj politici koje se odnose na beznačajne transakcije, druge događaje ili uvjete koji su beznačajni ne treba objavljivati. Informacije o računovodstvenoj politici ipak mogu biti značajne zbog prirode povezanih transakcija, drugih događaja ili uvjeta, čak i ako su iznosi beznačajni. Međutim, nisu sve informacije o računovodstvenoj politici koje se odnose na značajne transakcije, događaje ili uvjete same po sebi značajne. Također, Odbor je razvio smjernice i primjere kako bi objasnio i pokazao primjenu 'processa materijalnosti u četiri koraka' opisanog u MSFI Izjavama o praksi 2. Izmjene i dopune MRS-a 1 primjenjuju se prospektivno za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, uz dopuštenu raniju primjenu.

Izmjene i dopune MRS-a 8 Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške – definicija računovodstvenih procjena

Izmjene i dopune mijenjaju pojmove “promjene računovodstvenih procjena” pojmom “računovodstvene procjene”. Prema novoj definiciji, računovodstvene procjene su “novčani iznosi u finansijskim izvještajima koji se ne mogu sa sigurnošću mjeriti”. Pojam promjene računovodstvenih procjena je izbrisan. Međutim, Odbor je zadržao koncept promjena računovodstvenih procjena u standardu uz sljedeća pojašnjenja:

- I. Promjena računovodstvene procjene koja je proizašla ili zbog novih informacija, novih događaja ili više iskustva se ne odnosi se na prethodna razdoblja i nije ispravak pogreške i
- II. Učinci promjene ulaznog podatka ili promjene tehnike mjerenja na računovodstvenu procjenu promjene su računovodstvenih procjena, osim ako proizlaze iz ispravke grešaka iz prethodnih razdoblja.

Izmjene i dopune primjenjuju se za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine kao promjene računovodstvenih procjena i promjene računovodstvenih politika do kojih dođe na početku prvog godišnjeg izvještajnog razdoblja u kojem je primijenio te izmjene ili nakon tog datum. Dopusštena je ranija primjena.

Izmjene i dopune MRS-a 12 Porez na dobit – Odgođena porezna imovina i odgođene porezne obaveze proizašle iz jedne transakcije

Izmjene i dopune uvode dodatna izuzeća od onih već predviđenih inicijalnim priznavanjem. Prema izmjenama i dopunama, Društvo ne primjenjuje početno izuzeće od priznavanja za transakcije koje dovode do jednakih oporezivih privremenih razlika i odbitnih privremenih razlika. U ovisnosti o zakonu o porezu na dobit koji se primjenjuje, jednake oporezive privremene razlike i odbitne privremene razlike mogu nastati prilikom početnog priznavanja imovine i obaveze u transakciji koja nije poslovna kombinacija i ne utiče ni na računovodstvenu dobit ni na oporezivu dobit. Na primjer, to može nastati prilikom priznavanja obaveze po osnovu najma i imovine s pravom korištenja primjenom MSFI-ja 16 na datum početka najma. Izmjenama i dopunama MRS-a 12, od Društva se traži da prizna odgođenu poreznu imovinu i odgođenu poreznu obavezu s tim da podliježu kriterijima nadoknadivosti iz MRS-a 12.

2. Usvajanje novih i izmijenjenih standarda (nastavak)

2.2. Novi i revidirani MSFI u postupku izdavanja koji još nisu stupili na snagu (nastavak)

Izmjene i dopune MRS-a 12 Porez na dobit – Odgođena porezna imovina i odgođene porezne obaveze proizašle iz jedne transakcije (nastavak)

Izmjene i dopune se primjenjuju na transakcije koje su se desile na dan ili nakon početka najranijeg prethodnog perioda.

Osim toga, na početku najranijeg uporednog razdoblja Društvo treba priznati:

- Odgođenu poreznu imovinu (u visini za koju je vjerovatno da će oporeziva dobit za koju se odbitna privremena razlika može iskoristiti biti raspoloživa) i odgođenu poreznu obavezu za sve odbitne privremene razlike i oporezive privremene razlike povezane sa:
 - a) Imovinom sa pravom korištenja i obaveze po najmu
 - b) Stavljanje izvan pogona, obnova i slične obaveze i odgovarajući iznosi priznati kao dio troška povezane imovine
- Kumulativni efekat početne primjene izmjena i dopuna kao usklađivanja početnog stanja zadržane dobiti (ili druge komponente kapitala, prema potrebi) na taj datum.

Izmjene i dopune su na snazi za godišnja izvještajna razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine. Dopuštena je ranija primjena.

Društvo je odabralo da ne usvoji ove standarde, poboljšanja i tumačenja prije njihovog obaveznog datuma stupanja na snagu. Društvo predviđa da primjena novih standarda, interpretacija i dopuna neće imati značajan efekat na finansijske izvještaje na datum inicijalne primjene. Ipak, Društvo nije u mogućnosti iz praktičnih razloga dati konačnu prosudbu mogućih budućih finansijskih efekata prije nego Uprava izvrši detaljna ispitivanja u godini prve primjene novih standarda, tumačenja i poboljšanja.

3. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Osnova za sastavljanje finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Društva su pripremljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS) i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI). Na osnovu Zakona o računovodstvu i reviziji FBiH, pravna lica su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procjenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i objavljivanje finansijskih izvještaja vrše u skladu sa zakonskom i profesionalnom regulativom, koja podrazumijeva Konceptualni okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izvještaja („Okvir“), Međunarodne računovodstvene standarde („MRS“), odnosno Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja („MSFI“), kao i tumačenja koja su sastavni dio standarda. Sastavljanje finansijskih izvještaja u skladu sa MSFI zahtijeva da Uprava koristi svoje prosuđivanje većeg stepena ili veće složenosti, odnosno oblasti u kojima pretpostavke i procjene imaju materijalan značaj za finansijske izvještaje, a koje su objavljene u Napomeni 5.

Prezentacija finansijskih izvještaja i računovodstveni metod

Finansijski izvještaji su iskazani u konvertibilnim markama (KM), osim ukoliko nije drugačije navedeno. Konvertibilna marka predstavlja zvaničnu izvještajnu valutu u Bosni i Hercegovini.

Finansijski izvještaji su sastavljeni po metodi nabavne vrijednosti, osim ukoliko MSFI ne zahtijevaju drugačije osnove vrednovanja na način opisan u primjenjenim računovodstvenim politikama.

Načelo stalnosti poslovanja

Finansijski izvještaji Društva sastavljeni su na osnovu načela stalnosti poslovanja.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika

a) Prihodi i rashodi

Društvo priznaje prihode u skladu s MSFI 15, Prihodi po ugovorima s kupcima, na sve ugovore s kupcima osim na ugovore o najmu iz djelokruga MRS-a 17 „Najmovi“, finansijske instrumente i druga ugovorna prava i ugovorne obaveze iz djelokruga MSFI 9 „Finansijski instrumenti“, MSFI 10 „Konsolidirani finansijski izvještaji“, MSFI 11 „Zajednički poslovi“, MRS-a 27 „Nekonsolidirani finansijski izvještaji“ i MRS-a 28 „Udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim poduhvatima“, ugovori o osiguranju iz djelokruga MSFI 4 „Ugovori o osiguranju“ i nenovčanu razmjenu među subjektima koji se bave istim djelatnostima, a s ciljem lakše prodaje postojećim odnosno potencijalnim kupcima.

Kada Ugovor s kupcem dijelom potpada pod MSFI 15, a dijelom je u djelokrugu nekog drugog standarda vrijedi sljedeće:

- Ako drugi standard definiše način na koji razdvojiti i prvi put mjeriti jedan ili više dijelova ugovora, onda se prvo primjenjuju propisana pravila razdvajanja i mjerenja. Nakon toga se cijena transakcije umanjuje za iznose prvobitno mjerene prema drugim standardima.
- Ako ne postoji drugi standard s uputama o načinu razdvajanja i prvog mjerenja jednog ili više dijelova ugovora, primjenjuje se MSFI 15.

Društvo priznaje prihode na način koji odražava prijenos obećanih dobara odnosno usluga na kupca u iznosu koji odražava naknadu na koju očekuje da je ima pravo ostvariti u zamjenu za obećana dobra odnosno usluge. Društvo primjenjuje sljedeći model koji se sastoji od pet koraka:

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

a) Prihodi i rashodi (nastavak)

- utvrditi ugovor(e) s kupcem
- utvrditi obavezu na činidbu iz ugovora
- odrediti cijenu transakcije
- cijenu transakcije razdijeliti na ugovorene obaveze na činidbu
- prihode priznati kada, odnosno kako subjekt ispunjava svoju obavezu na činidbu.

Prihodi se priznaju na aktualnoj osnovi po fer vrijednosti naknade koja je primljena ili se potražuje umanjena za iznos rabata i drugih popusta datih kupcu i iznosa naplaćenih u ime treće strane. Prihodi od prodaje proizvoda i robe se priznaju kada se proizvod i roba isporuče i prihvate od strane kupca.

Prihodi od prodaje usluga, priznaju se u razdoblju u kojem su usluge obavljene, prema stepenu dovršenosti, na osnovu udjela stvarno obavljenih usluga u odnosu na ukupne usluge koje se trebaju obaviti.

Ostali prihodi mogu biti po osnovu kamata, državnih donacija, naplaćenih penala, propuštenih prihoda iz ranijih godina, itd.

Rashodi obuhvataju troškove koji proističu iz uobičajnih aktivnosti Društva i gubitke. Troškovi koji proističu iz uobičajnih aktivnosti Društva uključuju rashode direktnog materijala i robe i druge poslovne rashode (troškovi ostalog materijala, proizvodne usluge, rezervisanja, amortizacija, nematerijalni troškovi, porezi i doprinosi pravnog lica nezavisni od rezultata, bruto plate i ostali lični rashodi), nezavisno od momenta plaćanja.

Gubici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju rashoda i mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i kao takvi nisu po svojoj prirodi različiti od drugih rashoda.

Gubici uključuju, na primjer, one koje su posljedica katastrofa, kao što su požar i poplava, ali i one koji su proizašli iz prodaje dugoročnih sredstava.

Definicija rashoda, također, uključuje nerealizovane gubitke, na primjer, one proizašle iz efekta porasta kursa strane valute u vezi sa zaduživanjem Društva u toj valuti. Kada se gubici priznaju u bilansu uspjeha, prikazuju se posebno, zbog toga što je saznanje o njima korisno pri donošenju ekonomskih odluka. Gubici se obično prikazuju na neto osnovi, nakon umanjenja za odgovarajuće prihode.

b) Preračunavanje strane valute

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u KM po zvaničnom kursu koji je važio na dan poslovne promjene. Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja preračunati su u KM po zvaničnom kursu utvrđenom za taj dan. Nemonetarne stavke koje se vrednuju po principu istorijskog troška izraženog u stranoj valuti preračunate su po istorijskom kursu važećem na dan inicijalne transakcije.

Zvanični kursevi primjenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u KM su bili sljedeći:

Valuta	31.12.2022.	31.12.2021.
EUR	1,95583	1,95583
USD	1,836633	1,805937
HRK	25,951436	26,004574

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

c) Troškovi pozajmljivanja

Kamata i ostali troškovi pozajmljivanja Društva iskazuju se po osnovnom postupku u skladu sa MRS 23 Troškovi pozajmica, odnosno knjiže se na teret rashoda perioda u kome su nastali, osim u mjeri u kojoj se kapitaliziraju kada se iskazuju po dopuštenom alternativnom postupku.

Kapitalizacija kamate i drugih troškova pozajmljivanja u skladu sa dopuštenim alternativnim postupkom iz MRS 23 Troškovi pozajmica vrši se kada se kamata i drugi troškovi pozajmljivanja neposredno mogu pripisati sticanju, izgradnji ili izradi sredstava koja se osposobljavaju za upotrebu, kada je vjerovatno da će troškovi donijeti Društvu buduće ekonomske koristi i kada mogu da se pouzdano izmjere. Ukoliko svi navedeni uslovi za kapitalizaciju kamate nisu ispunjeni kamata i troškovi pozajmljivanja priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali.

d) Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina, koja zadovoljava kriterije priznavanja kao sredstvo, kod početnog priznavanja vrednovana je po trošku sticanja.

Nakon početnog priznavanja ista se vrednuje po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i sve akumulirane gubitke od umanjenja, ukoliko ih ima.

Nematerijalna imovina prestaje biti priznata prilikom otuđenja ili ukoliko se ne očekuju dalje koristi po osnovu korištenja iste.

Amortizacija nematerijalne imovine obračunata je linearnom metodom, primjenom stope 20 %.

e) Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema, koji zadovoljavaju kriterije priznavanja kao sredstvo, kod početnog priznavanja mjereni su po njihovoj nabavnoj vrijednosti.

U nabavnu vrijednost uključeni su fakturna cijena i svi drugi troškovi koji su direktno vezani s dovođenjem sredstva u radno stanje za namjeravanu upotrebu.

Nakon početnog priznavanja građevine, postrojenja i oprema se vode po njihovoj nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od smanjenja, ukoliko ih ima.

Nakon početnog priznavanja zemljište se vodi po revalorizovanom iznosu, koji predstavlja njegovu fer vrijednost na dan revalorizacije. Povećanje knjigovodstvene vrijednosti zemljišta, kao rezultata revalorizacije pripisano je direktno vlastitom kapitalu, kao revalorizacijski višak.

Korištene stope amortizacije su slijedeće:

- građevine	2,00 – 10,00 %
- proizvoda i prenosna oprema	15,00 %
- laboratorijska oprema i mjerni instrumenti	15,00 %
- namještaj i poslovni inventar	15,00 %
- računari	33,33 %
- transportna sredstva	15,00 %
- ostala oprema	15,00 %

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

e) Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Obračun amortizacije materijalnih stalnih sredstava u upotrebi se vrši primjenom vremenske linearne metode, po stopama određenim prema procijenjenom vijeku trajanja sredstva. Dobici ili gubici koji nastanu zbog isknjižavanja pojedinih stalnih sredstava utvrđeni su kao razlika između neto prihoda i knjigovodstvene vrijednosti sredstava. Društvo može u knjigovodstveni iznos nekretnina, postrojenja i opreme priznati troškove zamjene nekog dijela, pod uslovom da se isknjiži vrijednost zamijenjenog dijela i akumulirana amortizacija.

Ako se vrijednost zamijenjenog dijela ne može praktično utvrditi, onda se koristi metod troška zamjene u vrijeme nabavke ili izgradnje.

Naknadni izdatak koji ne zadovoljava prethodne uslove iskazuje se kao trošak poslovanja u periodu u kojem je nastao. Također, ako je naknadni izdatak nastao pretežno po osnovu rada, potrošnog materijala i sitnijih rezervnih dijelova taj izdatak se iskazuje kao tekući trošak održavanja. Naknadna ulaganja koja imaju za posljedicu poboljšanje kvalitete sredstva po osnovu koga se očekuje priliv budućih ekonomskih koristi (veći obim proizvodnje, veći kapacitet sredstva, produženje korisnog vijeka trajanja sredstva, povećanje produktivnosti, smanjenje troškova proizvodnje) u periodu dužem od godinu dana, uvećavaju nabavnu vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme. Materijalnu značajnost u vezi tretmana naknadnog ulaganja ocjenjuje Uprava na osnovu dokumentacije koja obavezno sadrži podatke o efektima ulaganja.

Ulaganja na tuđim osnovnim sredstvima radi obavljanja djelatnosti priznaju se i iskazuju se na posebnom računu kao osnovna sredstva pod uslovom da su ispunjeni uslovi za priznavanje iz prvog pasusa. Amortizacija ulaganja na tuđim osnovnim sredstvima vrši se na osnovu procijenjenog vijeka korištenja koji je utvrđen ugovorom sa vlasnikom tih sredstava.

Knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme treba da bude isključena iz bilansa stanja u slučaju oštećenja, prodaje, rashodovanja, razmjene ili kada se od njihovog korištenja ne očekuje buduća ekonomska korist. Prihodi ili rashodi koji nastaju isknjižavanjem sredstva terete obračunski period, a utvrđuju se kao razlika između neto prihoda od otuđenja i knjigovodstvene vrijednosti sredstva. Prije isknjižavanja sredstva vrši se konačni obračun amortizacije.

f) Zalihe

Zalihe su vrednovane po trošku nabavke ili neto prodajnoj vrijednosti, zavisno od toga šta je niže. Neto prodajna vrijednost je procijenjena prodajna cijena u normalnom toku poslovanju umanjena za procijenjene troškove kompletiranja i prodaje zaliha. Nabavna vrijednost zaliha obuhvata sve troškove nabavke i druge troškove koji su nastali u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i u sadašnje stanje.

Sitnim inventarom smatraju se predmeti čiji je vijek upotrebe kraći od godinu dana, a pri stavljanju u upotrebu otpisuju se 100 %. Djelimični otpis zaliha do neto prodajne vrijednosti se vrši kada na datum bilansa stanja troškovi premašuju neto prodajnu vrijednost.

g) Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan svakog bilansa stanja, Društvo bi trebalo da preispituje knjigovodstvenu vrijednost svoje materijalne i nematerijalne imovine da bi utvrdilo da li postoje indicije da je došlo do gubitka po osnovu umanjenja vrijednosti imovine.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

g) Umanjenje vrijednosti imovine (nastavak)

Ukoliko takve indicije postoje, procjenjuje se nadoknadiivi iznos imovine da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak. Ako nije moguće procijeniti nadoknadiivi iznos pojedine imovine, Društvo procjenjuje nadoknadiivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj ta imovina pripada.

Nadoknadiiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca za rizike specifične za tu imovinu.

Ako je procijenjeni nadoknadiivi iznos imovine (ili jedinice koja generiše novac) manji od knjigovodstvene vrijednosti, onda se knjigovodstvena vrijednost te imovine umanjuje do nadoknadiivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako imovina prethodno nije bilo predmet revalorizacije. U tom slučaju dio gubitka, do iznosa revalorizacije, priznaje se u okviru promjene na kapitalu.

h) Finansijska imovina

Početno priznavanje i klasifikacija

Društvo priznaje finansijsku imovinu u bilansu stanja kada postaje strana u ugovornim odredbama instrumenta. Kod početnog priznavanja, izuzev potraživanja od kupaca, finansijska imovina se priznaje po fer vrijednosti, plus ili minus, transakcijski troškovi koji se mogu direktno pripisati sticanju ili izdavanju finansijske imovine (osim finansijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka).

Društvo klasifikuje finansijsku imovinu kao naknadno mjerenu „po amortizovanom trošku“, imovinu po „fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (kapital)“ ili „fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak“ na osnovu:

- a) poslovnog modela za upravljanje finansijskom imovinom i
- b) ugovornih obilježja novčanih tokova finansijske imovine.

Finansijska imovina mjerena po amortizovanom trošku

Društvo finansijsku imovinu mjeri po amortizovanom trošku ako su ispunjena oba slijedeća uvjeta:

- a) finansijska imovina se drži unutar poslovnog modela čiji je cilj naplatiti ugovorene novčane tokove i
- b) ugovorni uslovi finansijske imovine daju novčane tokove na određene datume koji su isključivo plaćanja glavnice i kamate.

Knjigovodstveni iznos finansijske imovine iskazane po amortizovanom trošku određuje se metodom efektivne kamatne stope, umanjeno za ispravku vrijednosti, ako postoji. Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortizovanog troška finansijske imovine i raspoređivanja prihoda od kamata tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduća novčana primanja kroz očekivani vijek trajanja finansijske imovine, ili gdje je to moguće, kraćeg perioda. Prihodi od kamata se priznaju u računu dobiti i gubitka i uključuju se u finansijski prihod – prihod od kamata.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

h) Finansijska imovina (nastavak)

Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (kapital)

Društvo mjeri finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ako ispunjava oba sljedeća uslova:

- finansijska imovina se drži unutar poslovnog modela čiji se cilj ostvaruje naplatom ugovorenih novčanih tokova, ali i prodajom finansijskog sredstva,
- ugovorni uslovi finansijske imovine daju novčane tokove na određene datume koji su isključivo plaćanja glavnice i kamate.

Promjene u fer vrijednosti uključuju se u ostalu sveobuhvatnu dobit (kapital). Akumulirani dobici ili gubici priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti direktno se prenose u bilans uspjeha kada se finansijska imovina prestaje priznavati (npr. prodaja).

Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Kada neki od gore navedenih uslova za klasifikaciju finansijske imovine nije ispunjen, finansijska imovina se klasifikuje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, a promjene fer vrijednosti se uključuju u dobit ili gubitak. Društvo može napraviti neopozivi izbor pri početnom priznavanju za određena ulaganja u vlasničke instrumente koji bi se iznače mjerili po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kako bi prikazala naknadne promjene po fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatanoj dobiti.

Društvo također može pri početnom priznavanju neopozivo odrediti finansijsku imovinu kao mjereno po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ako na taj način uklanja ili značajno smanjuje nedosljednost u mjerenju i priznavanju (što se ponekad odnosi na računovodstvenu neuklađenost) koja bi inače nastala mjerenjem imovine ili priznavanjem dobitaka i gubitaka od imovine po drugim klasifikacijama.

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja

Pri početnom priznavanju Društvo će mjeriti potraživanja od kupaca koja nemaju značajnu finansijsku komponentu po njihovoj transakcijskoj cijeni (kako je to definisano u MSFI 15). Naknadno se mjere umanjeno za odgovarajući iznos ispravke vrijednosti za procijenjene buduće gubitke.

Potraživanja za više plaćene poreze, potraživanja od zaposlenih, potraživanja od države i drugih institucija, te ostala potraživanja iskazuju se po nominalnoj vrijednosti.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Na dan svakog bilansa stanja Društvo procjenjuje da li postoje objektivni dokazi da je došlo do umanjenja vrijednosti imovine finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava (osim sredstava iskazanih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha).

Obezvredenje finansijskih sredstava se vrši kada postoje objektivni dokazi da su, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijskog sredstva, procijenjeni budući novčani tokovi sredstava izmijenjeni.

Obezvredenje (ispravka vrijednosti) potraživanja vrši se indirektno za iznos dospjelih potraživanja koja nisu naplaćena u određenom periodu od datuma dospeljeća za plaćanje, a direktno ako je nemogućnost naplate izvjesna i dokumentovana. Promjene na računu ispravke vrijednosti potraživanja evidentiraju se u korist ili na teret bilansa uspjeha. Naplata otpisanih potraživanja knjiži se u bilansu uspjeha kao ostali prihod.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

h) Finansijska imovina (nastavak)

Novac i novčani ekvivalenti

Pod novcem i novčanim ekvivalentima podrazumijevaju se novac u blagajni, sredstva na tekućim i deviznim računima, kao i depoziti po viđenju i oročeni depoziti sa rokom dospeljeća do tri mjeseca u KM i u stranim valutama.

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Društvo prestaje priznavati finansijsku imovinu kada ugovorna prava na novčane tokove iz iste investicije isteknu ili kada Društvo prenese sve rizike i koristi od vlasništva nad finansijskom imovinom.

i) Finansijske obaveze

Početno priznavanje finansijskih obaveza i klasifikacija

Društvo priznaje finansijsku obavezu u bilansu stanja kada postane strana u ugovornim odredbama instrumenta.

Finansijske obaveze mjere se po amortizovanom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope, osim za finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak. Metoda efektivne kamate je metoda izračunavanja amortizovanog troška finansijske obaveze i raspoređivanja rashoda od kamata tokom relevantnog perioda. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća gotovinska plaćanja kroz očekivani vijek finansijske obaveze, ili (ako je potrebno) kraći period, na amortizovani trošak finansijske obaveze. Rashodi od kamata se priznaju u računu dobiti i gubitka i uključuju se u finansijske rashode.

Obaveze prema dobavljačima su obaveze plaćanja dobavljaču za preuzetu robu ili primljene usluge. Obaveze prema dobavljačima koje dospijevaju na plaćanje u skladu sa zakonskim propisima iz oblasti finansijskog poslovanja se evidentiraju i mjere po nominalnom iznosu iskazanom na fakturi dobavljača. Ostale obaveze (prema zaposlenima, državi, primljeni avansi i sl.) takođe se iskazuju po nominalnoj vrijednosti iskazanoj na knjigovodstvenoj ispravi. Obaveze za kredite i zajmove iskazuje se po amortizovanom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope. Obaveze iskazane u stranim valutama preračunavaju se po srednjem kursu Centralne banke BiH na datum bilansa.

Prestanak priznavanja finansijskih obaveza

Društvo će prestati priznavati finansijsku obavezu (ili dio finansijske obaveze) iz bilansa stanja kada je podmirena – tj. kada obaveza određena ugovorom ističe.

j) Porez na dobit

Porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa propisima o oporezivanju u Federaciji BiH. Konačni iznos obaveze poreza na dobit utvrđuje se primjenom poreske stope od 10 % na poresku osnovicu utvrđenu u poreskom bilansu Društva. Važeći propisi ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povrat poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjeње poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

j) Porez na dobit (nastavak)

Odloženi porez

Odloženi porez na dobit se obračunava korištenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle između knjigovodstvene vrijednosti sredstava i obaveza u finansijskim izvještajima i njihove odgovarajuće poreske osnovice korištene u izračunavanju oporezive dobiti. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike dok se odložena poreska sredstva priznaju u mjeri u kojoj je vjerovatno da će oporezivi dobici biti raspoloživi za korištenje odbitnih privremenih razlika.

Odloženi porez se obračunava po poreskim stopama za koje se očekuje da će se primjenjivati u periodu kada se sredstvo realizuje ili obaveza izmiruje. Odloženi porez se knjiži na teret ili u korist bilansa uspjeha, osim kada se odnosi na pozicije koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, i u tom slučaju se odloženi porez takođe raspoređuje u okviru kapitala.

k) Primanja zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u FBiH, Društvo je u obavezi da plaća doprinose fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

l) Najmovi

Najmovi se svrstavaju u finansijske najmove kad god se gotovo svi rizici i nagrade povezani s vlasništvom nad imoviom prenose na najmoprimca tokom trajanja najma. Svi drugi najmovi svrstani su u poslovne najmove.

Društvo kao najmoprimac – ugovori o operativnom najmu izvan djelokruga MSFI 16

Naknade koje se plaćaju u okviru poslovnih najмова terete trošak najma na temelju linearne metode, osim ako ne postoji druga sistemska osnova koja bolje predstavlja vremenski okvir u kojem se smanjuju koristi od upotrebe iznajmljene imovine.

Potencijalne najamnine koje bi mogle nastati iz poslovnih najмова teretit će troškove u razdobljima kada su nastale. U slučaju da su primljeni poticaji za zakup za sklapanje operativnog najma, takvi se poticaji priznaju kao obaveza. Ukupna korist od poticaja priznaje se kao smanjivanje troškova najma, osim u slučaju kada je druga sistematična osnova reprezentativnija vremenskom obrascu u kojem se troše ekonomske koristi od zakupljene imovine.

Društvo kao najmoprimac – ugovori o operativnom najmu u okviru MSFI 16

Na početku sporazuma, Društvo treba procijeniti da li on predstavlja sporazum o najmu, odnosno da li sadrži elemente najma. Na prvi dan trajanja najma, najmoprimac obavezu po osnovu tog najma mjeri po sadašnjoj vrijednosti svih plaćanja u vezi s najmom koja nisu izvršena na taj dan. Ta plaćanja se diskontuju po kamatnoj stopi sadržanoj u najmu, ako je stopu lako utvrditi. U slučajevima kada tu kamatnu stopu nije moguće lako utvrditi, najmoprimac primjenjuje inkrementalnu kamatnu stopu zaduženja. Plaćanja po osnovu najma uključena u mjerenje obaveze po osnovu najma na prvi dan njegovog trajanja obuhvataju sljedeća plaćanja za pravo korištenja predmetne imovine tokom trajanja najma koja nisu izmirena na prvi dan trajanja najma:

Vincen

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

1) Najmovi (nastavak)

Društvo kao najmoprimac – ugovori o operativnom najmu u okviru MSFI 16 (nastavak)

- fiksna plaćanja, umanjeno za eventualne primljene poticaje u vezi s najmom;
- promjenjiva plaćanja koja zavise od određenog indeksa ili stope i koja su početno mjerena prema tom indeksu ili stopi na prvi dan trajanja najma;
- iznose koji se očekuju da prispiju na plaćanje najmoprimcu u okviru garantovanog ostatka vrijednosti;
- cijenu korištenja opcije otkupa ukoliko postoji realna vjerovatnoća da će najmoprimac iskoristiti tu opciju, i
- kazne za raskid najma, ukoliko period trajanja najma pokazuje da je najmoprimac iskoristio tu opciju.

Obaveza o najmu iskazana je odvojeno u izvještaju o finansijskom položaju. Obaveza zakupa se naknadno mjeri povećanjem knjigovodstvene vrijednosti kako bi se uzela u obzir kamata na obavezu po osnovu najma (primjenom metode efektivne kamatne stope) i smanjenjem knjigovodstvene vrijednosti kako bi se uzela u obzir izvršena plaćanja po osnovu najma. Društvo treba da preispituje obavezu zakupa i vrši odgovarajuća usklađivanja u slučajevima promjene trajanja zakupa, promjene plaćanja najma i modifikacije ugovora o zakupu.

Imovina s pravom korištenja podrazumijeva početno mjerenje odgovarajuće obaveze zakupa, plaćanja zakupa izvršenih na dan prije ili prije početka trajanja najma, umanjeno za sve primljene poticaje za zakup i sve početne direktne troškove. Naknadno se mjeri po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja.

Kad god Društvo ima obavezu demontaže i uklanjanja zakupljene imovine, obnavljanja lokacije na kojoj se nalazi ili vraćanja imovine u stanje koje zahtijeva ugovor o najmu, rezervisanje se priznaje i mjeri u skladu s MRS-om 37.

Troškovi su uključeni u imovinu s pravom korištenja, u mjeri u kojoj se odnose na imovinu s pravom korištenja, osim ako su ti troškovi nastali za proizvodnju zaliha.

Društvo kao najmodavac

Naknade koje se naplaćuju od najmoprimaca u okviru finansijskih najмова priznati su kao potraživanja u iznosima koji su jednaki kao neto ulaganja u najmove. Priznavanje finansijskog prihoda temelji se na osnovici koja odražava konstantnu periodičnu stopu povrata na neto ulaganje najmodavca koje se odnosi na finansijski najam. Prihod od najma iz poslovnih najмова priznaje se ravnomjerno u prihod na temelju linearne metode tokom perioda najma.

5. Značajne računovodstvene procjene

Sastavljanje finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva Društva da vrši procjene i koristi pretpostavke koje mogu da imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objavu potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, tekućim i očekivanim uslovima poslovanja i ostalim raspoloživim informacijama na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa.

Najznačajnija područja koja od rukovodstva zahtijevaju vršenje procjene i korištenje pretpostavki predstavljena su u daljem tekstu:

a) Vijek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme

Kao što je opisano u Napomeni 4, Društvo pregleda procijenjeni vijek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svakog godišnjeg izvještajnog perioda.

b) Ispravka vrijednosti potraživanja

Ispravka vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja se vrši na osnovu procijenjenih gubitaka usljed nemogućnosti kupaca da ispune svoje obaveze. Procjena rukovodstva je zasnovana na starosnoj analizi potraživanja od kupaca, istorijskim otpisima, kreditnoj sposobnosti kupaca i promjenama u postojećim uslovima prodaje. Ovo uključuje i pretpostavke o budućem ponašanju kupaca i očekivanoj budućoj naplati. Promjene u uslovima poslovanja, djelatnosti ili okolnosti vezani za određene kupce mogu da imaju za posljedicu korekciju ispravke vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja objavljenih u priloženim finansijskim izvještajima.

c) Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Društvo ima zakonsku ili ugovornu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je vjerovatno da će odliv resursa biti potreban da se izmire obaveze i kada se može pouzdano izmjeriti iznos procjene.

Prilikom odmjerenja i priznavanja rezervisanja i utvrđivanja nivoa izloženosti potencijalnim obavezama koje se odnose na postojeće sudske sporove rukovodstvo Društva donosi određene procjene. Ove procjene su neophodne za utvrđivanje vjerovatnoće nastanka negativnog ishoda i određivanja iznosa neophodnog za konačno sudsko poravnanje. Usljed inherentne neizvjesnosti u postupku procjenjivanja, stvarni gubici mogu da se razlikuju od gubitaka inicijalno utvrđenih procjenom. Zbog toga se procjene koriguju kada Društvo dođe do novih informacija, uglavnom uz podršku internih stručnih službi ili spoljnih savjetnika. Izmjene procjena mogu da u značajnoj mjeri utiču na buduće poslovne rezultate.

RUDARSKI INSTITUT D.D. TUZLA
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. decembra

(svi iznosi su u KM ukoliko nije drugo naznačeno)

6. Prihodi od prodaje

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
1 Prihodi od prodaje robe	-	8.355
2 Prihodi od pruženih usluga na domaćem tržištu	1.588.910	1.167.146
3 Prihodi od pruženih usluga na stranom tržištu	9.261	20.771
Ukupno	<u>1.598.171</u>	<u>1.196.272</u>

Društvo pruža inženjerske usluge projektovanja i konsaltinga iz oblasti energetike, industrije, rudarstva, geologije, hidrogeologije, građevine, mašinstva, elektrotehnike, geotehnike i ekologije fokusirajući se na nekoliko osnovnih područja:

- termoelektrane, cementare i drugi industrijski pogoni,
- projektovanje površinskih kopova i podzemnih rudnika,
- geološka istraživanja mineralnih sirovina,
- hidrogeološka istraživanja za potrebe vodosnabdijevanja gradova i industrije, te odvodnjavanja rudnika,
- projektovanje u građevinarstvu,
- geotehnička istraživanja i projektovanje,
- izrada studija uticaja na okoliš,
- laboratorijska ispitivanja i atesti u građevini, mašinstvu, rudarstvu i geotehnici.

Društvo ima poslovnu jedinicu u Sarajevu, čije je sjedište u vlastitom poslovnom prostoru i poslovnu jedinicu u Bijeljini, čije je sjedište u zakupljenom poslovnom prostoru.

7. Neto dobiti od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
1 Neto dobiti od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme	927	4.990
Ukupno	<u>927</u>	<u>4.990</u>

8. Finansijski prihodi

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
1 Prihodi od kamata	43.191	102.718
2 Neto pozitivne kursne razlike	1	-
3 Ostali finansijski prihodi	-	8.128
Ukupno	<u>43.192</u>	<u>110.846</u>

RUDARSKI INSTITUT D.D. TUZLA
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
 za godinu koja je završila 31. decembra

(svi iznosi su u KM ukoliko nije drugo naznačeno)

9. Ostali prihodi i dobici

	2022.	2021.
1 Prihodi od premija, subvencija, poticaja i sl.	34.522	21.989
2 Prihodi od zakupa	290.727	289.821
3 Prihodi od donacija	479	450
4 Prihodi po osnovu sufinansiranja zapošljavanja	2.209	2.206
5 Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika	-	20.597
6 Otpis obaveza, ukinuta rezervisanja i ostali prihodi	2	19.317
Ukupno	327.939	354.380

Značajan dio prihoda Društvo ostvaruje iznajmljivanjem svojih poslovnih prostorija. Sa svim zakupoprimcima Društvo ima zaključene ugovore o zakupu.

10. Troškovi materijala i energije

	2022.	2021.
1 Utrošene sirovine i materijal	28.641	21.312
2 Utrošena energija i gorivo	93.247	98.497
3 Utrošeni rezervni dijelovi	2.053	440
4 Otpis sitnog inventara i HTZ opreme	2.800	2.692
Ukupno	126.741	122.941

11. Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja

	2022.	2021.
1 Troškovi plaća i naknada plaća	1.331.093	1.348.339
2 Troškovi službenih putovanja zaposlenih	35.966	28.983
3 Troškovi ostalih primanja, naknada i materijalnih prava zaposlenih	206.769	201.772
4 Troškovi naknada članovima odbora, komisija i sl.	59.661	52.986
5 Troškovi naknada ostalim fizičkim licima	132.723	133.995
Ukupno	1.766.212	1.766.075

Troškovi plaća i naknada plaća u iznosu 1.331.093 KM, koji obuhvataju neto plaće (772.609 KM), porez na dohodak (58.960 KM) i doprinose (499.524 KM), su za 17.246 KM ili 1,28 % manji od istih ostvarenih u prethodnoj godini (1.348.339 KM).

Troškovi ostalih primanja, naknada i materijalnih prava zaposlenih obuhvataju:

	2022.	2021.
• naknadu za ishranu u toku rada (topli obrok)	88.227	89.640
• naknadu troškova prevoza na posao i sa posla	43.986	35.390
• regres za godišnji odmor	-	26.785
• otpremnine u penziju	8.701	13.095
• pomoći i naknade zaposlenima po raznim osnovama	49.543	17.416
• kotizacije za seminare i stručno usavršavanje	16.312	19.446
Ukupno	206.769	201.772

RUDARSKI INSTITUT D.D. TUZLA
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. decembra

(svi iznosi su u KM ukoliko nije drugo naznačeno)

12. Amortizacija

	2022.	2021.
1 Amortizacija nematerijalnih stalnih sredstava	3.188	3.216
2 Amortizacija građevinskih objekata	48.127	47.945
3 Amortizacija opreme	29.267	24.045
4 Amortizacija investicijskih nekretnina	16.837	16.837
Ukupno	97.419	92.043

13. Troškovi primljenih usluga

	2022.	2021.
1 Troškovi usluge izrade i dorade učinaka	196.460	59.188
2 Troškovi transportnih usluga	3.431	1.141
3 Troškovi usluga održavanja	23.168	15.913
4 Troškovi zakupa	8.942	9.943
5 Troškovi reklame i sponzorstva	95	4.205
6 Troškovi neproizvodnih usluga	49.212	106.063
7 Troškovi ostalih usluga	10.196	14.581
Ukupno	291.504	211.034

14. Ostali poslovni rashodi i troškovi

	2022.	2021.
1 Troškovi reprezentacije	6.100	5.370
2 Troškovi premija osiguranja	3.260	3.333
3 Troškovi platnog prometa	6.801	7.190
4 Troškovi poštanskih i telekomunikacionih usluga	18.778	19.698
5 Troškovi poreza, naknada, taksi i dr. dažbina na teret pravnog lica	28.901	31.848
6 Troškovi članskih doprinosa i sličnih obaveza	3.898	3.077
7 Ostali nematerijalni troškovi	1.495	1.764
Ukupno	69.233	72.280

15. Gubici od finansijske imovine

	2022.	2021.
1 Gubici od finansijske imovine po amortizovanom trošku – otpis potraživanja	19.855	33.361
Ukupno	19.855	33.361

RUDARSKI INSTITUT D.D. TUZLA
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. decembra

(svi iznosi su u KM ukoliko nije drugo naznačeno)

16. Finansijski rashodi

	2022.	2021.
1 Rashodi kamata	207	1.669
Ukupno	207	1.669

17. Ostali rashodi i gubici

	2022.	2021.
1 Otpis nenaplativih drugih potraživanja	75.850	-
2 Novčane donacije	10.677	-
3 Rashodi iz ranijih godina	-	250
4 Ostali rashodi	1.502	6.425
Ukupno	88.029	6.675

18. Porezni rashodi perioda

R.br.	Opis	2022.	2021.
1.	Ukupni prihodi	1.970.229	1.666.498
2.	Ukupni rashodi	2.459.200	2.306.088
3.	<i>Računovodstvena dobit (gubitak) prije poreza (1-2)</i>	(488.971)	(639.590)
	<i>Usklađivanje poreznih stavki</i>		
4.	Kamate za neblagovremeno plaćene javne prihode	1.500	1.507
5.	Novčane kazne	-	478
6.	Rashodi koji se ne mogu povezati sa ostvarivanjem dobiti	-	249
7.	Troškovi reprezentacije	4.270	5.922
8.	Donacije	4.302	1.000
9.	Ispravka vrijednosti potraživanja	83.144	14.607
10.	Razlika troška amor. između pune por. dopustive i stvarne niže	(83.045)	(83.045)
11.	<i>Oporeziva dobit / (gubitak) (3 do 10)</i>	(478.800)	(698.872)
12.	Porez na dobit (11 x 10%)	-	-

19. Odgođeni porez na dobit

	2022.	2021.
1 Odgođeni porez na dobit	8.305	8.305
Ukupno	8.305	8.305

20. Neto dobit (gubitak) perioda

Društvo je poslovnu 2022. godinu završilo sa negativnim finansijskim rezultatom u iznosu 497.276 KM, (2021.: negativan finansijski rezultat 647.895 KM).

RUDARSKI INSTITUT D.D. TUZLA
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
 za godinu koja je završila 31. decembra

(svi iznosi su u KM ukoliko nije drugo naznačeno)

21. Nekretnine, postrojenja i oprema

Opis	Zemljište	Gradevine	Oprema	Avansi	Ostala dugoročna materijalna imovina	Ukupno
<i>Nabavna vrijednost</i>						
Stanje na dan 01.01.2022.	4.844.131	3.224.667	3.914.967	-	103.066	12.086.831
Povećanje (nabavka)	-	3.823	104.131	519	-	108.473
Revalorizacija	-	-	-	-	-	-
Smanjenje (rashodovanje)	-	-	(806.192)	-	-	(806.192)
Smanjenje (prodaja)	-	-	(19.005)	-	-	(19.005)
Stanje na dan 31.12.2022.	4.844.131	3.228.490	3.193.901	519	103.066	11.370.107
<i>Ispravka vrijednosti</i>						
Stanje na dan 01.01.2022.	-	2.640.711	3.796.858	-	-	6.437.569
Povećanje (amortizacija)	-	48.127	29.267	-	-	77.394
Smanjenje (rashodovanje)	-	-	(805.618)	-	-	(805.618)
Smanjenje (prodaja)	-	-	(19.005)	-	-	(19.005)
Stanje na dan 31.12.2022.	-	2.688.838	3.001.502	-	-	5.690.340
<i>Sadašnja vrijednost</i>						
Stanje na dan 01.01.2022.	4.844.131	583.956	118.109	-	103.066	5.649.262
Stanje na dan 31.12.2022.	4.844.131	539.652	192.399	519	103.066	5.679.767

Nekretnine, postrojenja i oprema su fizički popisani na dan 31. decembra 2022. godine.

21.1. Zemljište

Vrijednost zemljišta, iskazana u poslovnim knjigama Društva na dan 31. decembra 2021. godine, iznosi 4.844.131 KM.

U poslovnim knjigama Društva evidentirano je slijedeće zemljište:

- zemljište u Moluhama površine 8.698 m² po 372 KM/m² 3.235.656 KM
- zemljište u Miladijama površine 23.654,04 m² po 68 KM/m² 1.608.475 KM

21.1.1. Zemljište u Moluhama

Za zemljište u Moluhama Društvo raspolaže slijedećom dokumentacijom:

- Posjedovni list, broj 4346 od 02. februara 2023. godine, Katastarska općina Tuzla I, u kome je navedeno da je Društvo u posjedu 7.919 m² zemljišta;
- Posjedovni list, broj 4279 od 02. februara 2023. godine, Katastarska općina Tuzla I, u kome je navedeno da je Društvo u posjedu 1.004 m² zemljišta, (razlika u površinama između Posjedovnih listova i knjigovodstvene evidencije iznosi 225 m², a što obuhvata put);

RUDARSKI INSTITUT D.D. TUZLA
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. decembra

(svi iznosi su u KM ukoliko nije drugo naznačeno)

21. Nekretnine, postrojenja i oprema (nekretnine)

21.1. Zemljište (nastavak)

21.1.1. Zemljište u Moluhama (nastavak)

- Zemljišnoknjižni izvadak, broj zk. uložka 886, od 02. februara 2023. godine, Katastarska općina Tuzla I, u kome su u „A“ Popisnom listu navedene sljedeće nekretnine:

R.b.	Broj zemljišta (parcele)	Oznaka nekretnine	Površina u m ²
1.	3164/15	Moluhe; Dvorište 4.199	4.199
2.	3164/16	Moluhe; Kuća i zgrada 1.232	1.232
3.	3164/17	Trafo stanica; Kuća i zgrada 11	11
4.	3164/30	Moluhe; Dvorište 900	900
5.	3164/31	Moluhe; Dvorište 298	298
6.	3164/35	Moluhe; Dvorište 43	43
7.	3164/5	Moluhe cjevovod; Dvorište 620	620
8.	3164/6	Moluha cjevovod; Dvorište 340	340
9.	3164/7	Moluha; Dvorište 276	276
		<i>Ukupno</i>	<i>7.919</i>

U „B“ Vlasničkom listu uknjiženo je pravo vlasništva na nekretninama upisanim u „A“ Popisnom listu u korist Društva, sa dijelom 1/1.

U „C“ Teretnom listu navedena je klauzula „bez tereta“.

- Zemljišnoknjižni izvadak, broj zk. uložka 11261, od 02. februara 2023. godine, Katastarska općina Tuzla, u kome su u „A“ Popisnom listu navedene sljedeće nekretnine:

R.b.	Broj zemljišta (parcele)	Oznaka nekretnine	Površina u m ²
1.	2083/23	Moluhe; Kuća sa kućištem 1.004	1.004
		<i>Ukupno</i>	<i>1.004</i>

U „B“ Vlasničkom listu nekretnine navedene u „A“ Popisnom listu uknjižene su kao:

- Državna svojina, s dijelom 1/1 i
- Pravo raspolaganja na poslovnom prostoru smještenom u dijelu prizemlja i drugog sprata ukupne površine 189,86 m² u korist Društva, sa dijelom 1/1.

21. Nekretnine, postrojenja i oprema (nekretnine)

21.1. Zemljište (nastavak)

21.1.1. Zemljište u Molubama (nastavak)

Na osnovu Rješenja Službe za geodetske i imovinsko – pravne poslove Općine Tuzla, broj 07-31-634/00 od 21. avgusta 2002. godine, u korist Društva uknjiženo je zajedničko nedjeljivo pravo korištenja dijelova zgrade s ostalim etažnim vlasnicima.

S obzirom da se zemljište u poslovnim knjigama Društva vodi po revalorizovanom iznosu od 2006. godine, isto je na dan 31. decembra 2021. godine, u skladu sa MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, donijelo odluku da se vrijednost zemljišta u poslovnim knjigama iskaže po vrijednosti koja je utvrđena na osnovu nalaza ovlaštenog procjenitelja na dan 31. decembra 2021. godine.

U skladu sa Procjenom tržišne vrijednosti nekretnina, koja je urađena od strane ovlaštenog procjenitelja, vrijednost zemljišta u Moluhama na dan 31. decembra 2021. godine uvećana je za iznos 2.713.776 KM, koji je knjižen kao revalorizacijski višak.

21.1.2. Zemljište u Miladijama

Za zemljište u Miladijama Društvo raspolaže slijedećom dokumentacijom:

- Posjedovni list, broj 2887 od 02. februara 2023. godine, Katastarska općina Husino, u kome je navedeno da je Društvo u posjedu 25.071 m² zemljišta;
- Zemljišnoknjižni izvadak, broj zk. uložka 3473, od 02. februara 2023. godine, Katastarska općina Husino, u kome su u „A“ Popisnom listu navedene slijedeće nekretnine:

R.b.	Broj zemljišta (parcele)	Oznaka nekretnine	Površina u m ²
1.	142/1	Krug Instituta; Šuma	5.500
2.	140/1	Krug Instituta; Pašnjak	1.557
3.	137/1	Krug Instituta; Livada	6.257
		<i>Ukupno</i>	<i>13.314</i>

U „B“ Vlasničkom listu uknjiženo je pravo vlasništva na nekretninama navedenim u „A“ Popisnom listu, u korist Društva, sa dijelom 1/1.

U „C“ Teretnom listu navedena klauzula „bez tereta“.

RUDARSKI INSTITUT D.D. TUZLA
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. decembra

(svi iznosi su u KM ukoliko nije drugo naznačeno)

21. Nekretnine, postrojenja i oprema (nekretnine)

21.1. Zemljište (nastavak)

21.1.2. Zemljište u Miladijama (nastavak)

- Zemljišnoknjižni izvadak, broj zk. uložka 374, od 02. februara 2023. godine, Katastarska općina Husino, u kome su u „A“ Popisnom listu navedene slijedeće nekretnine:

R.b.	Broj zemljišta (parcele)	Oznaka nekretnine	Površina u m ²
1.	126	Gavranić; Oranica	4.800
2.	141/1	Dvorište	3.845
3.	141/2	Privredna zgrada	880
4.	141/3	Privredni objekat; Dvor. stamb. posl. zgr.	201
5.	129/1	Dvorište	6.750
6.	129/4	Zgrada	81
		<i>Ukupno</i>	<i>16.557</i>

U „B“ Vlasničkom listu uknjiženo je pravo vlasništva na nekretninama navedenim u „A“ Popisnom listu, u korist Društva, sa dijelom 1/1. U „C“ Teretnom listu navedena je klauzula „bez tereta“.

U skladu sa Procjenom tržišne vrijednosti nekretnina, koja je urađena od strane ovlaštenog procjenitelja, vrijednost zemljišta u Miladijama na dan 31. decembra 2021. godine uvećana je za iznos 1.040.778 KM, koji je knjižen kao revalorizacijski višak.

21.2. Građevine

Naredni pregled ilustruje strukturu građevinskih objekata Društva na dan 31. decembra 2022. godine:

Naziv	Nabavna vrijednost	Stopa amor.	Otpisana vrijednost	Sadašnja vrijednost
Privredna zgrada Moluhe (nova)	956.778	2,00	706.426	250.352
Zgrada instituta Moluhe (nova)	316.690	-	316.690	-
Privredna zgrada Moluhe (stara)	63.661	2,00	63.661	-
Zgrada geomehanike Miladije	733.713	2,00	551.281	182.432
Zgrada – bunker za izotope Miladije	9.881	2,00	6.870	3.011
Zgrada – skladište Miladije	214.131	2,00	155.153	58.978
Zgrada – kotlovnica Miladije	229.137	2,00	184.258	44.879
Ograda i portirnica Miladije	59.257	-	59.257	-
Garaže u Tuzli	57.109	-	57.109	-
Garaže u Sarajevu	18.200	-	18.200	-
Parkirališta	326.544	-	326.544	-
Putevi i staze	240.969	-	240.969	-
Odvod jamske i površinske vode	2.420	10,00	2.420	-
<i>Ukupno</i>	<i>3.228.490</i>		<i>2.688.838</i>	<i>539.652</i>

U 2022. godini Društvo je izvršilo ulaganja u već postojeći građevinski objekat u iznosu 3.823 KM (laboratorijska komora – Privredna zgrada Moluhe).

21. Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

21.3. Oprema

Naredna tabela ilustruje opremu Društva na dan 31. decembra 2022. godine:

Naziv	Nabavna vrijednost	Otpisana vrijednost	Sadašnja vrijednost
Postrojenja i oprema	2.673.568	2.532.436	141.132
Alati, pogonski i kancelarijski namještaj	376.764	335.212	41.552
Transportna sredstva	143.569	133.854	9.715
<i>Ukupno</i>	<i>3.193.901</i>	<i>3.001.502</i>	<i>192.399</i>

Oprema Društva otpisuje se linearnom metodom po stopama koje se kreću u rasponu od 15,00 % – 33,33 %, i ista je sa 31. decembrom 2022. godine otpisana 93,98 %.

21.3.1. Nabavka opreme

U 2022. godini, Društvo je nabavilo opremu u vrijednosti 104.131 KM, i to:

Naziv	Iznos
Oprema za grijanje	62.891
Laboratorijska oprema	27.042
Računarska oprema	8.430
Ostala oprema	3.408
Uredski namještaj	1.387
Mjerni i kontrolni instrumenti	973
<i>Ukupno</i>	<i>104.131</i>

21.3.2. Rashodovanje opreme

U skladu sa Odlukom Nadzornog odbora broj I-e/23 od 10. februara 2023. godine, Društvo je iz poslovnih knjiga isknjižilo dotrajalu opremu koja nema upotrebnu vrijednost, i to:

• nabavna vrijednost	809.192
• otpisana vrijednost	805.618
• sadašnja vrijednost	574

Knjigovodstvena vrijednost rashodovane opreme u iznosu 574 KM teretila je rashode Društva.

21.3.3. Prodaja opreme

U 2022. godini Društvo je prodalo transportno sredstvo sljedećih vrijednosti:

• nabavna vrijednost	19.005
• otpisana vrijednost	19.005
• sadašnja vrijednost	-
• prodajna vrijednost	1.501

Društvo je prodajom transportnog sredstva ostvarilo dobitke u iznosu 1.501 KM.

RUDARSKI INSTITUT D.D. TUZLA
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. decembra

(svi iznosi su u KM ukoliko nije drugo naznačeno)

21. Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

21.4. Ostala dugoročna materijalna imovina

Ostala dugoročna materijalna imovina obuhvata knjige u biblioteci. Nabavna vrijednost knjiga iznosi 103.066 KM.

22. Investicijske nekretnine

Naredna tabela ilustruje građevinske objekte Društva date u operativni najam:

Naziv	Nabavna vrijednost	Stopa amor.	Otpisana vrijednost	Sadašnja vrijednost
Zgrada instituta Sarajevo	575.316	5,00	566.907	8.409
Privredna zgrada Moluhe (nova)	790.654	2,00	660.848	129.806
Ukupno	1.365.970		1.227.755	138.215

Vlastite građevine date u operativni najam otpisuju se linearnom metodom, po stopama koja se kreću u rasponu 2,00 % – 5,00 %. Trošak amortizacije investicijskih nekretnina u 2022. godini iznosi 16.837 KM.

Rješenjem Općinskog suda u Sarajevu, broj 065-0-DN-14-027380 od 07. januara 2015. godine, određena je uknjižba prava vlasništva na zemljištu navedenom u zk. ulošku 315, 10012, 10014, 10015, 10016 i 10017, KO Sarajevo – Mahala LV.

U skladu sa Odlukom Nadzornog odbora od 14. februara 2007. godine, Poslovna zgrada u Sarajevu je, zbog smanjenog obima poslova i nedostatka kadra, data u operativni najam u cilju zarade od zakupnine.

Poslovna zgrada u Tuzli, na adresi ulica Rudarska broj 72, data je djelimično u operativni najam, (cca 50 %).

23. Nematerijalna stalna sredstva

Nematerijalna stalna sredstva obuhvataju slijedeće:

Vrsta	Nabavna vrijednost				Ispravka vrijednosti			
	Stanje 01.01.2022	Nabavke	Smanj.	Stanje 31.12.2022	Stanje 01.01.2022	Amort.	Smanjenje	Stanje 31.12.2022
Softver	72.170	-	-	72.170	61.608	3.188	-	64.796
Neto knjigovodstvena vrijednost								7.374

Nematerijalna imovina otpisuje se linearnoj metodom po stopi od 20 %. Trošak amortizacije u 2022. godini iznosi 3.188 KM.

RUDARSKI INSTITUT D.D. TUZLA
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. decembra

(svi iznosi su u KM ukoliko nije drugo naznačeno)

24. Zalihe

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
1 Rezervni dijelovi	1.005	1.005
2 Auto gume	14.678	13.685
3 Alat i sitan inventar	40.178	38.372
4 Ispravka vrijed. rezervnih dijelova, autoguma i sitnog inventara	(55.861)	(53.062)
5 Dati avansi	3.489	-
Ukupno	<u>3.489</u>	<u>-</u>

U skladu sa računovodstvenim politikama sitan inventar, autogume i HTZ oprema se kod stavljanja u upotrebu otpisuju 100 %.

25. Ugovorna imovina

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
1 Potraživanja za nefakturisani prihod	56.901	109.774
Ukupno	<u>56.901</u>	<u>109.774</u>

26. Potraživanja od kupaca

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
1 Kupci u zemlji	910.910	1.602.458
2 Kupci u inostranstvu	8.190	-
3 Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca u zemlji	(249.486)	(559.333)
Ukupno	<u>669.614</u>	<u>1.043.125</u>

Od ukupno evidentiranog salda potraživanja od kupaca (669.614 KM), najveći iznos odnosi se na slijedeće kupce:

- RMU Đurđevik d.o.o. Đurđevik	85.126
- RMU Kakanj d.o.o. Kakanj	61.999
- RMU Zenica d.o.o. Zenica	55.680
- Bijeljina put d.o.o. Bijeljina	46.596
- Rudnici mrkog uglja Banovići d.d. Banovići	42.237
- Agencija za vodno područje rijeke Save Sarajevo	29.648
- RU Kreka d.o.o. Tuzla	27.247
- RMU Breza d.o.o. Breza	19.254
- Rudnici boksita d.d. Jajce	18.884
- Rudnici gipsa d.d. Donji Vakuf	18.800
- BUK promet d.o.o. Bijeljina	16.345
- Galax d.o.o. Donji Žabar	15.242

Ukupno

437.058

*ili 65,27 % ukupnih
potraživanja od kupaca*

RUDARSKI INSTITUT D.D. TUZLA
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. decembra

(svi iznosi su u KM ukoliko nije drugo naznačeno)

26. Potraživanja od kupaca (nastavak)

Naredna tabela ilustruje starosnu strukturu potraživanja od kupaca na dan 31. decembra 2022. godine:

<i>Potraživanja naplativa</i>	<i>Iznos</i>	<i>%</i>
do 30 dana	87.599	13,08
od 31 – 60 dana	135.566	20,25
od 61 – 90 dana	22.828	3,41
od 91 – 365 dana	167.114	24,95
preko 365 dana	256.507	38,31
<i>Ukupno</i>	<i>669.614</i>	<i>100,00</i>

Na dan 31. decembra 2022. godine ukupna potraživanja koja datiraju iz ranijih godina iznose 256.507 KM, i ista su okarakterisana kao sumnjiva. Zaključno sa 21. aprilom 2023. godine, potraživanja od prodaje starija od godinu dana naplaćena su u iznosu 39.105 KM. Za ostatak potraživanja koja datiraju iz ranijih godina u iznosu 217.402 KM, nije pravljena ispravka vrijednosti do procijenjenog iznosa naplativosti.

U 2022. godini, u skladu sa Odlukama Nadzornog odbora, broj 1-b/23 od 10. februara 2023. godine (12.561 KM) i broj I-c/23 od 10. februara 2023. godine (7.294 KM), izvršen je otpis sumnjivih i spornih potraživanja u iznosu 19.855 KM.

Odlukom Nadzornog odbora, broj I-d/23 od 10. februara 2023. godine, Društvo je izvršilo isknjižavanje nenaplativih, prethodno otpisanih potraživanja u iznosu 329.702 KM.

27. Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
1 Potraživanja za kamate	16.667	16.667
Ukupno	<u>16.667</u>	<u>16.667</u>

28. Novac i novčani ekvivalenti

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
1 Transakcijski računi KM – NLB banka d.d. Sarajevo	96.282	36.609
2 Transakcijski račun KM – Raiffeisen bank BH d.d. Sarajevo	71.083	201.242
3 Transakcijski račun KM – Union banka d.d. Sarajevo	1.628	-
4 Transakcijski račun EUR – NLB banka d.d. Sarajevo	1.160	521
5 Transakcijski račun USD – NLB banka d.d. Sarajevo	71	71
6 Transakcijski račun HRK – NLB banka d.d. Sarajevo	59	-
7 Blagajna – domaća valuta	169	159
8 Deponovana novčana sredstva – Union banka d.d. Sarajevo	7.390	-
Ukupno	<u>177.842</u>	<u>238.602</u>

RUDARSKI INSTITUT D.D. TUZLA
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
 za godinu koja je završila 31. decembra

(svi iznosi su u KM ukoliko nije drugo naznačeno)

29. Ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
1 Potraživanja od zaposlenika	14.326	10.132
2 Potraživanja od državnih organa i institucija	7.263	2.564
3 Potraživanja za više plaćeni porez na dobit	-	2.384
4 Potraživanja za više plaćene poreze i doprinose	68	68
5 Potraživanja za PDV – odbitni ulazni PDV	1.197	1.573
6 Unaprijed plaćeni troškovi	-	3.369
Ukupno	<u>22.854</u>	<u>20.090</u>

30. Kapital

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
1 Dionički kapital	2.761.600	2.761.600
2 Zakonske rezerve	565.884	565.884
3 Revalorizacione rezerve (po osnovu zemljišta)	4.209.282	4.209.282
4 Dobit ranijih godina	-	31.649
5 Akumulirani gubitak	(616.246)	-
6 Gubitak izvještajne godine	(497.276)	(647.895)
Ukupno	<u>6.423.244</u>	<u>6.920.520</u>

Osnovni kapital Društva iznosi 2.761.600 KM, i isti čine 27.616 običnih dionica nominalne vrijednosti 100 KM po jednoj dionici.

U skladu sa Odlukom Skupštine, broj 028/22 od 27. maja 2022. godine, gubitak ostvaren u 2021. godini u iznosu 647.895 KM pokriven je iz akumulirane dobiti u iznosu 31.649 KM, a ostatak od 616.246 KM knjižen je kao akumulirani gubitak.

Poslovnu 2022. godinu Društvo je završilo sa negativnim finansijskim rezultatom u iznosu 497.276 KM.

31. Odgođene porezne obaveze

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
1 Odgođene porezne obaveze	24.914	16.609
Ukupno	<u>24.914</u>	<u>16.609</u>

Društvo amortizuje svoje građevinske objekte, najvećim dijelom po stopi od 2,00 %, dok je maksimalna porezno dopustiva stopa 5,00 %. Iz navedenih razloga, Društvo je iskoristilo svoje pravo da smanji poreznu osnovicu za razliku između pune dozvoljene poresko dopustive amortizacije i niže koja je utvrđena u njegovim poslovnim knjigama, kada nastaju odgođene porezne obaveze.

RUDARSKI INSTITUT D.D. TUZLA
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. decembra

(svi iznosi su u KM ukoliko nije drugo naznačeno)

32. Obaveze prema dobavljačima

	31.12.2022.	31.12.2021.
1 Dobavljači u zemlji	96.122	78.282
2 Dobavljači u inostranstvu	2.870	130
Ukupno	98.992	78.412

33. Ugovorne obaveze

	31.12.2022.	31.12.2021.
1 Obaveze za avanse	-	4.900
Ukupno	-	4.900

34. Ostale obaveze

	31.12.2022.	31.12.2021.
1 Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih	119.892	118.363
2 Obaveze prema članovima odbora i drugim fizičkim licima	88.336	76.020
3 Obaveze za PDV	13.283	25.419
4 Ostale obaveze	630	2.876
5 Unaprijed obračunati troškovi perioda	3.432	15
Ukupno	225.573	222.693

35. Vanbilansa evidencija

U vanbilansnoj evidenciji evidentirana je oprema koja je rashodovana u 2022. godini (806.192 KM) i bankovne garancije u iznosu 28.405 KM.

36. Transakcije sa povezanim licima

Naknade Upravi

Bruto naknade Uprave, članova Nadzornog odbora i Odbora za reviziju Društva u 2022. godini iznosile su 170.601 KM (2021.: 158.860 KM).

37. Sudski sporovi

37.1. Koje je pokrenulo Društvo

Na dan 31. decembra 2022. godine Društvo vodi trinaest sudskih sporova radi naplate svojih potraživanja u ukupnom iznosu 145.782 KM, od čega je iznos od 14.829 KM otpisan i isknjižen iz poslovnih knjiga. Za ostatak utuženih potraživanja u iznosu 130.953 KM nije pravljena ispravka vrijednosti.

37. Sudski sporovi (nastavak)

37.2. Koji su pokrenuti protiv Društva

U skladu sa Izjavom pravne službe, protiv Društva se vodi jedan parnični postupak ukupne vrijednosti 345.247 KM.

38. Potencijalne obaveze

Rezervisanja za sudske sporove

Kao što je navedeno u Napomeni 37.2., protiv Društva se vodi jedan sudski postupak. Uprava je mišljenja da za spor u kojima je tužena strana, nije trebalo vršiti rezervisanja za troškove, iz razloga što smatra da neće biti nastanka obaveza po osnovu istih.

Oporezivanje

Poreski sistem Bosne i Hercegovine je u procesu kontinuirane revizije i izmjena. Međutim, još uvijek postoje različita tumačenja poreskih propisa. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. U BiH poreski period ostaje otvoren tokom 5 godina.

39. Finansijski instrumenti i upravljanje rizicima

Upravljanje rizikom kapitala

Društvo upravlja svojim kapitalom na način da osigura kontinuitet poslovanja, uz maksimiziranje povrata vlasnicima kroz optimizaciju salda dugovanja i kapitala. Struktura kapitala Društva sastoji se od dugovanja, koje uključuje, obaveze prema dobavljačima prikazane u napomeni 32, i ostale obaveze prikazane u napomeni 33 i 34, te novca i novčanih ekvivalenata u napomeni 28, kao i kapitala koji se može pripisati kapitalu vlasnika, uključujući upisani kapital, rezerve i akumulirani gubitak. Uprava Društva pregleda strukturu kapitala redovno. Kao i ostali subjekti u privredi, Društvo nadzire kapital Društva provjeravajući trenutni omjer kapitala i pozajmljenih sredstava.

Ovaj odnos se računa kao omjer neto dugovanja i kapitala. Neto dugovanja se računaju kao ukupne obaveze, uključujući „kratkoročne i dugoročne obaveze“ kao što je prezentirano u bilansu stanja umanjeno za novac i novčane ekvivalente. Finansijski odnosi su prikazani kako slijedi:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Dugovanja (I)	324.565	306.005
Manje: Novac i novčani ekvivalenti	(177.842)	(238.602)
Neto dugovanja	146.723	67.403
Kapital (II)	6.423.244	6.920.520
Omjer neto duga i kapitala	2,28	0,97

(I) Dugovanja uključuju kratkoročne i dugoročne obaveze po amortizovanom trošku

(II) Kapital uključuje cjelokupni kapital i rezerve Društva kojima se upravlja kao kapitalom

39. Finansijski instrumenti i upravljanje rizicima (nastavak)

Upravljanje rizikom kapitala (nastavak)

Kategorije finansijskih instrumenata

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
FINANSIJSKA IMOVINA		
Potraživanja (uključujući novac i novčane ekvivalente)	886.977	1.318.484
	886.977	1.318.484
FINANSIJSKE OBAVEZE		
Po amortizovanom trošku	324.565	306.005
	324.565	306.005

Djelokrug upravljanja finansijskim rizikom

Uprava Društva pregleda i upravlja finansijskim rizicima vezanim za poslovanje Društva kroz uspostavljeno interno izvještavanje o rizicima u kojima se analiziraju izlaganja istima prema stupnju i značajnosti. Ovi rizici uključuju rizike tržišta (uključujući i rizik promjene kursa stranih valuta, rizik fer vrijednosti i kamatni rizik), kreditni rizik, rizik likvidnosti i rizik kamatnih stopa gotovinskog toka.

Tržišni rizik

Tržišni rizik se odnosi na rizik da određene promjene tržišnih cijena, kao što su promjene kamatnih stopa, mogu da utiču na visinu prihoda Društva ili vrijednost njegovih finansijskih instrumenata.

Zadatak upravljanja tržišnim rizicima jeste da se upravlja i kontroliše izloženost tržišnim rizicima u okviru prihvatljivih pokazatelja, uz optimizaciju prinosa Društva.

Nije bilo promjena u izloženosti Društva tržišnom riziku ili načinu na koji Društvo upravlja i mjeri taj rizik.

Rizik strane valute

Uprava Društva smatra da Društvo nije izloženo riziku od promjene kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, za poslovne transakcije u domaćoj valuti KM, kao i u valuti EUR za koji je konvertibilna marka vezana fiksnim valutnim kursom (1 EUR = 1,95583 KM) na temelju principa Valutnog odbora. Promjene kursa bi zahtijevale izmjene i dopune zakona i odobrenje od strane Parlamentarne skupštine BiH.

Rizik kamatnih stopa

Društvo nije izloženo riziku kamatnih stopa, s obzirom da Društvo nema obaveza po osnovu pozajmljenih sredstava.

39. Finansijski instrumenti i upravljanje rizicima (nastavak)

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Društvu izmire u potpunosti i na vrijeme, što bi moglo dovesti do finansijskog gubitka. Društvo ima kreditni rizik uzrokovan potraživanjima od kupaca. Vrijednost potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja nije umanjena do procijenjenog iznosa naplativosti. Društvo je u značajnoj mjeri izloženo kreditnom riziku, a što je detaljnije opisano u Napomeni 26.

Rizik likvidnosti

Konačnu odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti snosi Uprava, koja je izgradila odgovarajući okvir za upravljanje rizikom likvidnosti u upravljanju kratkoročnih, srednjoročnih i dugoročnih zahtjeva finansiranja i upravljanja likvidnošću Društva. Društvo upravlja rizikom likvidnosti održavajući prikladne rezerve, potpore, neprekidnim praćenjem predviđenih i stvarnih novčanih tokova, te upoređujući rokove dospjeća imovine i obaveza.

40. Događaji nakon datuma bilansa

Nije bilo događaja nakon datuma bilansa koji bi zahtijevali objavu ili korekcije u finansijskim izvještajima, kako je propisano MRS 10 Događaji nakon izvještajnog perioda.

Tuzla, 21. april 2023. godine

vincent